

[K. Axel Nielsen.]

revision. Jeg vil dog gerne pege på, at denne bestemmelse næppe bør sættes i kraft, før der har været givet de arveladere, der ønsker, at fætre og kusiner skal arve, lejlighed til at oprette testamente, og så vidt jeg har kunnet læse overgangsbestemmelsen, er det ikke tilfældet.

For det tredje foreslås ægtefællers legale arveret forhøjet fra $\frac{1}{4}$ til $\frac{1}{3}$, hvor der er livsarvinger, og fra halvdelen til det hele, hvor der ikke er livsarvinger. I forbindelse hermed kan jeg som det fjerde nævne, at tvangsarven reduceres fra $\frac{2}{3}$ til halvdelen, hvilket altså vil sige, at en arveladers ret til ved testamente at råde over sin formue udvides til at gælde halvdelen mod tidligere $\frac{1}{3}$.

Det ærede medlem fru Edel Saunte gjorde opmærksom på, at disse 2 bestemmelser medfører, at den efterlevende ægtefælles tvangsarv, som hidtil har været $\frac{1}{6}$ — og dette fandt det ærede medlem fru Edel Saunte var for lidt — nemlig efter gældende ret $\frac{1}{4}$ af $\frac{2}{3}$, efter forslaget bliver halvdelen af $\frac{1}{3}$, hvilket også giver $\frac{1}{6}$. Det ærede medlem fru Edel Saunte mente som sagt, at ægtefællen bør stilles gunstigere; men for det første må det jo tages i betragtning, at ægtefællen normalt forlods får halvdelen af boet som sin boslod, og for det andet, at arveladeren har mulighed for at anvende sin udvidede testationsret til fordel for hustruen — en mulighed, jeg tror i vid udstrækning vil blive benyttet. Endelig må det tages i betragtning, at den efterlevende ægtefælle ifølge bestemmelser, jeg senere skal omtale, får en fordel derved, at retten til at begære boet udleveret til hensiddende i uskiftet bo udvides, og derved, at der indrømmes ægtefællen ret til forlods at udtage bohaver og arbejdsredskaber.

Vi bør naturligvis se nærmere på disse bestemmelser i udvalget, idet jeg er helt enig i den tendens, lovforslaget indeholder i retning af at begunstige den efterlevende ægtefælle. Jeg tror, det stemmer med noget fundamentalt i tiden, dels fordi de unge, som det påpeges i en udtalelse, ministeren har indhentet hos vestre landsret, ofte får en kostbar uddannelse, der sætter dem i stand til at opnå en relativt høj levetid i en tidlig alder, dels fordi opsparing til for-

sørgelse i alderdommen er sværere nu end tidligere — omend heller ikke så påkrævet.

Det femte punkt, som jeg vil omtale, er lovforslagets bestemmelse om, hvad der indgår i det uskiftede bo. Lovforslaget medfører en udvidelse af det uskiftede bos bestanddele, idet det fremtidig kommer til at omfatte alt, hvad ægtefællen senere erhverver, for så vidt det ikke er gjort til særeje.

Spørgsmålet er ikke egnet til en populær fremstilling, og jeg vil derfor indskrænke mig til at oplyse, at det uskiftede bo fremtidig vil omfatte bl. a. både livsforsikringer og erstatninger for tab af forsørger. Jeg vil gerne sætte et spørgsmålstegn ved, om det nu også er rigtigt, at disse erstatninger skal indgå i det uskiftede bo. Normalt vil der jo også blive tilkendt børnene erstatning, og disse erstatninger hensættes i overformynderiet, indtil børnene bliver myndige. Ofte vil der altså ske det, at den efterlevende ægtefælle skal bruge sin erstatning til bl. a. børnenes underhold, medens børnenes erstatning holdes intakt, til de bliver voksne.

Det er måske tvivlsomt, om det i praksis gør nogen større forskel, om den efterlevendes erstatning for tab af forsørger bliver særeje eller indgår i det uskiftede bo, men efter min opfattelse, der bygger på en artikel af dommerfuldmægtig Rønnow-Jessen i Ugeskrift for Retsvæsen 1962, nr. 13, er det mest retfærdigt, at denne erstatning gøres til særeje.

Jeg kommer nu til det sjette punkt, som også er det interessanteste, nemlig spørgsmålet om de såkaldt mellemdøde børn, der også benævnes spørgsmålet om det dobbelte arvefald.

Dette spørgsmål er det endnu sværere at redegøre for uden anvendelse af juridiske fagudtryk. Jeg tror derfor, man bedst illustrerer, hvad det drejer sig om, ved et konkret eksempel.

Et ægtepar, som vi kalder hr. og fru Jensen, har 3 børn. Hr. Jensen dør, og fru Jensen kommer til at sidde i uskiftet bo med de 3 børn. Børnenes arvekrav er imidlertid opstået, da deres far døde — man siger, at arven er faldet. Det er det første arvefald. Det andet arvefald indtræffer, når fru Jensen — moderen — dør. Fru Jensen er, så længe hun lever, i realiteten en slags bestyrer af børnenes arv. Børnenes arv er ikke fast-